HOLOCAUST BIBLIOTHEEK

Adolf Hitler

Zijn leven, zijn redevoeringen

eerste autobiografie uit 1923

Inleiding Thomas Weber

uitgeverij Verbum

Adolf Hitler

Zijn leven, zijn redevoeringen

eerste autobiografie uit 1923
samengesteld door Adolf-Viktor von Koerber

Inleiding Thomas Weber

Vertaling Rob Pijpers

uitgeverij Verbum

© 2018 Uitgeverij Verbum
Inleiding: Thomas Weber
Vertaling: Rob Pijpers
Vormgeving binnenwerk: Dianne Rijnbende en Melissa Peen
ISBN 9789493028111

Meer informatie: verbum.nl

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING | THOMAS WEBER 7

ZIJN LEVEN, ZIJN REDEVOERINGEN | ADOLF HITLER

INLEIDING 47

HOOFDSTUK 1
De 'waarheidsdrijvers'!. 61

HOOFDSTUK 2
Vrijstaat of slavernij?. 83

HOOFDSTUK 3
De oerschuldigen aan de wereldoorlog:
wereld-Jood en wereldbeurs 105

HOOFDSTUK 4
Prijsstijging, republiek en fascistenstaat 121

HOOFDSTUK 5
Triomf van de beursdictatuur 131

HOOFDSTUK 6
Duitslands lijdensweg van Wirth tot Hilferding 143

HOOFDSTUK 7
De ineenstorting van de Novemberrepubliek en de missie
van onze beweging 157

HOOFDSTUK 8
Enkele motto's van Adolf Hitler 171

INLEIDING

THOMAS WEBER

Eén jaar kan een wereld van verschil maken. Op de laatste dag van het jaar 1921 was Adolf Hitler slechts een van vele populisten die probeerden mee te surfen op de antiglobalistische golf die Europa overspoelde. In dorpen en kleine en grote steden op het hele continent wemelde het van gedreven demagogen die de liberale democratie een kopje kleiner wilden maken. Maar Hitler genoot tot dan toe buiten Beieren slechts weinig bekendheid. Ook toen de *Frankfurter Zeitung*, een van de toonaangevende liberale kranten in Duitsland destijds, in de tweede helft van het jaar 1922 sporadisch aandacht begon te schenken aan de activiteiten van de nazipartij, bleef Hitlers naam lange tijd onvermeld.[1]
Begin 1923 was dit allemaal anders geworden. Zo noemde de *Frankfurter Zeitung* de nazipartij inmiddels eenvoudigweg de Hitlerbeweging. De 'Beierse nationaalsocialisten' waren de 'Hitlerzaak' dan wel 'Hitlerclan' geworden.[2] Hitler vond zichzelf terug op een

1 Zie bijvoorbeeld *Frankfurter Zeitung*, 30 oktober 1922, Abendausgabe, pag. 2, 'Spannung in München'. Pas op 9 november presenteerde de *Frankfurter Zeitung* middels enkele regels in een artikel onder de kop 'De Beierse nationaalsocialisten' Hitler aan de lezers, zie *Frankfurter Zeitung*, 9 november 1922, 1. Morgenblatt, pag. 3, 'Die Bayerische Nationalsozialisten'.

2 *Frankfurter Zeitung*, 9 november 1922, 1. Morgenblatt, pag. 3, 'Die Bayerische Nationalsozialisten'; *Frankfurter Zeitung*, 5 januari 1923, 1. Morgenblatt, pag. 2, 'Der Hitlerbetrieb'; *Frankfurter Zeitung*, 19 januari 1923, 2. Morgenblatt, pag. 1, 'Demaskierung der Hitler-Sippe'.

nationaal en zelfs internationaal podium. 'Luttele maanden geleden kon niemand de vraag "Wie is Hitler?" beantwoorden', schreef bijvoorbeeld de *Telegraph* uit Brisbane op 27 februari 1923. De Australische krant berichtte dat de bordjes inmiddels waren verhangen: 'Iedereen in Beieren kan je vandaag vertellen "Hij is de nieuwe Mussolini!"'[3] Talloze Duitse en ook internationale kranten die verslag deden van de plotselinge opkomst van Hitler stemden overeen dat het hier een man betrof met vergelijkbare ambities en gaven als die van de nieuwe Italiaanse minister-president Benito Mussolini. Hitler, schreef *The Washington Herald* eind 1922, 'beoogt naam te maken als Duitslands Mussolini'. De Amerikaanse krant berichtte dat Hitler tijdens zijn publieke toespraken in München 'werd toegejuicht als "Duitslands toekomstige leider"'.[4]

Hitlers plotselinge triomf over rivaliserende populistische extremisten was, in de woorden van de *Salt Lake Telegram*, 'een van de opmerkelijkste gebeurtenissen in het huidige Duitsland'. In de ogen van de krant uit Utah was zijn succes 'het verhaal van de geslaagde greep naar de macht door een man van nederige komaf en met weinig scholing'.[5]

Toen de diepe economische en politieke crisis die Duitsland in zijn greep hield en wijdverbreide onvrede wekte in het voorjaar en de zomer van 1923 verergerde, leek Hitlers bedje gespreid. De vrees voor nationale en persoonlijke teloorgang had de antiglobalistische politieke opschudding teweeggebracht waarop de jonge nazileider aasde.

Toch besefte Adolf Hitler weldra dat hij met een probleem zat. De nationale revolutie die in de lucht hing kwam feitelijk te vroeg. De mensen in het land spraken wel over Hitler, maar konden letterlijk en figuurlijk geen gezicht op zijn naam plakken. En een man

---

3 *Telegraph* (Brisbane), 27 februari 1923, pag. 9, 'Adolf Hitler: New Leader in Munich – The Mussolini of Germany'.

4 *The Washington Herald*, 15 december 1922, pag. 7, 'Jews and Marxists scored by Hitler'. Voor voorbeelden uit de Duitse pers, zie Weber, Thomas, *Becoming Hitler: The Making of a Nazi* (New York & Oxford, 2017), blz. 238.

5 *Salt Lake Telegram*, 25 maart 1923, 'Hitler is Man Without Photo'.

zonder gezicht kon moeilijk een aanhang verwerven als Duitslands natuurlijke leider. Het was zijn eigen fout. Jarenlang weigerde hij stug zich te laten fotograferen.

Vanaf de dag dat hij lokale bekendheid verwierf in München, had Hitler een *Bilderverbot* afgekondigd, een verbod om foto's van hem te maken en te verspreiden. Ook de meeste toehoorders bij zijn voordrachten kenden hem alleen vanaf een afstandje. In mei 1923 had het Duitse satirische blad *Simplicissimus* zelfs de draak hiermee gestoken door een reeks lachwekkende tekeningen en cartoons van Hitlers vermeende voorkomen te publiceren. Als we de journalist en toekomstige Hitlerbiograaf Konrad Heiden mogen geloven – die de eerste keer de degens met Hitler kruiste als voorman van een groep democratisch en republikeins ingestelde universiteitsstudenten die zich tegen de NSDAP keerden, en later als journalist meermalen zijn pad kruiste – was Hitler bevreesd herkend en het slachtoffer van een aanslag te worden en weigerde hij daarom gefotografeerd te worden. Met als gevolg dat Hitler zich zelfs in het voorjaar en de zomer van 1923 anoniem onder de bevolking van München en Zuid-Beieren kon begeven zonder herkend te worden. Tijdens de Tweede Wereldoorlog riep hij in herinnering hoe amusant hij het had gevonden om bij zijn bezoeken in de zomer van 1923 aan zijn vaderlijke mentor Dietrich Eckart in de bergen 'te luisteren naar wat de eetgasten in de herberg over Hitler te berde brachten [...] Er bestonden geen foto's van mij. Alleen wie mij persoonlijk kende wist hoe ik eruitzag. Die dagen dat niemand me herkende waren voor mij de mooiste tijd. Ik ging toen graag op reis door het hele rijk! Iedereen dacht weer dat ik iemand anders was, maar in geen geval Hitler!'[6]

---

6 Hitler, Adolf, *Monologe im Führer-Hauptquartier 1941-1944*. Samengest. door Werner Jochmann (München, 1982), blz. 205, 16/17 januari 1942 (citaat); Schmölders, Claudia, *Hitlers Gesicht: Eine physiognomische Biographie* (München, 2000), blz. 46-55; Heiden, Konrad, *Der Fuehrer: Hitler's Rise to Power* (Londen, 1944), blz. 126. Zie eveneens Aust, Stefan, *Hitlers Erster Feind: Der Kampf des Konrad Heiden* (Reinbek, 2016), blz. 96. Voor de cartoons in *Simplicissimus*, zie Weber, *Becoming Hitler*, afbeelding 19.

In plaats van zich te laten fotograferen, had Hitler op de kracht van het gesproken woord vertrouwd om een aanhang te verwerven. Nadat hij Hitler had horen spreken, oordeelde de Amerikaanse persfotograaf Bob Dorman: 'Hij pakt je als spreker in, met zijn stem die zacht en vriendelijk als die van een kind en grof en scherp als die van een Pruisische drilmeester kan zijn.'[7] Maar in een wereld die juist kennismaakte met het fenomeen radio en waarin geïllustreerde tijdschriften evenals wijdverbreid gebruik van foto's in kranten relatief jonge verschijnselen waren, zou Hitlers stemgeluid alleen hem niet van een nationale en internationale aanhang kunnen verzekeren.

En ook de inhoud van de toespraken vormde een probleem. Ze staken zonder meer goed in elkaar en waren vaak vermakelijk. Maar omdat de hoofdmoot bestond uit politieke uiteenzettingen, afgewisseld met schimpscheuten aan het adres van zijn tegenstanders, gaf hij over zijn eigen persoon heel weinig prijs. Dit botste met zijn ambitie landelijke bekendheid te verwerven als Duitslands Mussolini.[8]

In de nasleep van Hitlers pijlsnel verworven beroemdheid probeerden kranten tevergeefs Hitler een gezicht te geven. In weerwil van de lange artikelen die ze aan hem en zijn beweging wijdden, konden ze maar moeilijk hoogte krijgen van deze Duitse Mussolini. Zo was Hitler voor het Amerikaanse perssyndicaat NEA 'tegelijk de mysterieuze en de wonderman van Duitsland'.[9] De kop die de *Salt Lake Telegram* boven zijn artikel van maart 1923 over hem plaatste vat in vijf woorden Hitlers publieke imago samen op een tijdstip

---

7 *Ogden Standard Examiner*, 29 april 1923, 'Mystery Man of Germany bares policy'.

8 Met uitzondering van een korte verwijzing naar zijn toetreding tot de nazipartij tijdens een toespraak op 29 januari 1923, zweeg hij tijdens zijn voordrachten over zijn persoonlijk leven. Alleen in een klein aantal particuliere brieven – in verklaringen tegenover de politie en getuigenissen voor de rechter, en in twee artikelen in de *Völkischer Beobachter*, in reactie op wat hij als smadelijke uitspraken jegens zijn persoon beschouwde – gaf hij details over zijn leven prijs. Zie Weber, *Becoming Hitler*, passim.

9 *Ogden Standard Examiner*, 29 april 1923, 'Mystery Man of Germany bares policy'.

waarop Duitslands politieke crisis met de dag verergerde: 'Hitler is man zonder foto.'[10]

Zoals de *Telegraph* in Brisbane de voorafgaande maand had geschreven: 'Van zijn vroegere jaren is weinig bekend of althans vastgelegd, zoals die van anderen die met hun persoonlijkheid geschiedenis schreven. Het heet dat hij Oostenrijker van geboorte is en van beroep huisschilder was. Dat is alles, behalve dat hij als soldaat in het Duitse leger diende.'[11] Kranten slaagden er slechts bij uitzondering in meer over Hitlers leven te vertellen dan zijn leeftijd, zijn schamele opleiding, zijn legerdienst voor Duitsland in de Eerste Wereldoorlog die hem weliswaar onderscheidingen maar geen bevorderingen opleverde, en zijn vermeende beroep.[12] En vaak hadden de kranten het bij het verkeerde eind. Zo was volgens de *Salt Lake Telegram* Hitler 'reclameschilder van beroep'.[13] En een andere Amerikaanse krant schilderde hem abusievelijk af als monarchist en Beiers separatist, terwijl Hitler juist een geharnast tegenstander van Beierse onafhankelijkheid was.[14]

Hoewel zijn zorgvuldig opgebouwde toespraken hem tot het enfant terrible van de Beierse politiek hadden gepromoveerd, bleek uit zijn volgende stappen dat Hitler tot de slotsom gekomen was dat zijn kansen om het gezicht, of in elk geval een van de gezichten, van de nationale revolutie te worden nagenoeg nul waren als de mensen zelfs niet wisten hoe hij eruitzag.

In 1923 waren Hitlers politieke talenten, ambities en grootheidswaan zozeer ontbolsterd dat hij zichzelf kritisch de maat kon nemen, van zijn vergissingen en misstappen leerde en de snelste weg naar het leiderschap van de natie kon uitstippelen. Hij beoogde zijn naam te bevestigen in conservatieve en nationalistische kringen in

---

10 *Salt Lake Telegram*, 25 maart 1923, 'Hitler is Man Without Photo'.

11 *Telegraph* (Brisbane), 27 februari 1923, pag. 9, 'Adolf Hitler: New Leader in Munich – The Mussolini of Germany'.

12 *Salt Lake Telegram*, 25 maart 1923, 'Hitler is Man Without Photo'.

13 *Salt Lake Telegram*, 25 maart 1923, 'Hitler is Man Without Photo'.

14 *Ogden Standard Examiner*, 27 september 1923, 'In Public Eye'; *Ogden Standard Examiner*, 28 september 1923, 'Hitler is begonnen als metselaar en schilder'.

Adolf Hitler

Zijn leven, zijn redevoeringen

eerste autobiografie uit 1923
samengesteld door Adolf-Viktor von Koerber

Inleiding Thomas Weber

In 1923 werd het Adolf Hitler duidelijk dat hij politiek meer 'zichtbaar' moest worden. Buiten eigen besloten kring wist men niet wie Adolf Hitler werkelijk was, wat zijn denkbeelden waren en hoe hij eruit zag. Hij besloot toen een autobiografische schets te maken vergezeld van enkele redevoeringen. In deze schets presenteert hij zich als de architect van de kathedraal Duitsland en als de redder van Duitsland met een vergelijkbare status als Jezus. Het boek wordt de 'nieuwe bijbel van vandaag' genoemd. Dat kon hij natuurlijk niet allemaal schaamteloos zelf schrijven. Hij is, geholpen door generaal Ludendorff, in contact gekomen met zijn dekmantel, de antisemitische conservatief Adolf-Viktor von Koerber. De eerste autobiografie van Adolf Hitler werd zodoende gepubliceerd als biografie van de hand van Von Koerber.

De ontmaskering van Adolf Hitler als feitelijke auteur van de heimelijke autobiografie werpt een nieuw licht op de opkomende politicus Hitler. Professor Thomas Weber, de ontdekker van deze eerste autobiografie van Hitler, legt in zijn inleiding uit hoe hij zijn bewijsmateriaal heeft verzameld en wat de betekenis is van deze prelude van *Mein Kampf*.

Thomas Weber is hoogleraar Geschiedenis en Internationale Betrekkingen aan de Universiteit van Aberdeen. Hij schreef meerdere boeken over Adolf Hitler, zoals Adolf Hitler en de Eerste Wereldoorlog *(2010),* Hitlers metamorfose *(2016, vertaling van* Wie Adolf Hitler zum Nazi wurde*) en* Becoming Hitler. The Making of a Nazi *(2017).*

9 789493 028111

Holocaust Bibliotheek
Verbum